

GHID PRACTIC ȘI STRATEGII DE REDUCERE A RISCURILOR PENTRU NOILE SUBSTANȚE CU PROPRIETĂȚI PSIHOACTIVE

Martie 2025

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

HOPS
HEALTHY OPTIONS PROJECT SKOPJE

Cuprins

SECȚIUNEA 1: INTRODUCERE.....	3
SECȚIUNEA 2: DESPRE PROIECT	3
SECȚIUNEA 3: METODOLOGIE	4
SECȚIUNEA 4: MODULELE GHIDULUI PRACTIC	5
<i>MODULUL 1: Verificarea drogurilor .....</i>	<i>5</i>
<i>MODULUL 2: Tratamentul substitutiv cu opioide.....</i>	<i>6</i>
<i>MODULUL 3: Programele de distribuire a naloxonei .....</i>	<i>8</i>
<i>MODULUL 4: Implicarea lucrătorilor între egali în reducerea riscurilor.....</i>	<i>11</i>
<i>MODULUL 5: Campanii de Informare & Conștientizare .....</i>	<i>12</i>
<i>MODULUL 6: Reducerea riscurilor în contexte chemsex .....</i>	<i>14</i>
<i>MODULUL 7: Servicii online de reducere a riscurilor .....</i>	<i>16</i>
<i>MODULUL 8: Reducerea riscurilor în mediile recreative .....</i>	<i>18</i>
<i>MODULUL 9: Camere de consum de droguri.....</i>	<i>20</i>
<i>MODULUL 10: Programe de schimb de seringi .....</i>	<i>21</i>
<i>MODULUL 11: Servicii integrate în reducerea riscurilor .....</i>	<i>23</i>
<i>MODULUL 12: Formarea și consolidarea capacităților .....</i>	<i>25</i>
<i>MODULUL 13: Colaborarea între Profesioniști și Servicii .....</i>	<i>26</i>
<i>MODULUL 14: Decriminalizare și advocacy politic.....</i>	<i>28</i>
<i>MODULUL 15: Finanțarea și durabilitatea reducerii riscurilor .....</i>	<i>30</i>
<i>MODULUL 16: Abordarea stigmatizării în reducerea riscurilor.....</i>	<i>32</i>
<i>MODULUL 17: Recomandări individualizate pentru activitatea de reducere a riscurilor.....</i>	<i>34</i>

SECȚIUNEA 1: INTRODUCERE

Reducerea riscurilor este o abordare de sănătate publică și drepturile omului care vizează diminuarea consecințelor negative ale consumului de droguri, fără a impune abstința. În întreaga Europă și nu numai, reducerea riscurilor salvează vieți, previne îmbolnăviri și consolidează drepturile și demnitatea persoanelor care consumă droguri.

Acest ghid este conceput ca o **resursă practică pentru profesioniștii care lucrează în domeniul de reducere a riscurilor** – de la lucrători între egali și profesioniști din teren, până la furnizori de asistență medicală și coordonatori de servicii. Ghidul se concentrează pe noile substanțe psihoactive (NSP) și pe modelele emergente de consum, oferind strategii testate în teren, exemple practice și resurse din toată Europa.

Fiecare modul din acest ghid oferă recomandări scurte și punctuale, cu explicații utile, exemple din teren și link-uri către resurse relevante. Ghidul poate fi folosit ca document de referință, ca instrument de formare sau poate fi distribuit direct către alte echipe care lucrează în diverse contexte de reducere a riscurilor precum: centre fixe, unități mobile, festivaluri, localuri de noapte, platforme online sau adăposturi.

SECȚIUNEA 2: DESPRE PROIECT

NextGen Harm Reduction: Tackling the Challenge of Emerging Psychoactive Drugs este un proiect european ce răspunde nevoii urgente de formare în rândul profesioniștilor care lucrează cu persoanele consumatoare de droguri, în special în contextul noilor substanțe psihoactive (NSP).

Cofinanțat de Uniunea Europeană în cadrul programului Erasmus+, **NextGen Harm Reduction** se desfășoară în perioada octombrie 2024 – septembrie 2026. Proiectul urmărește să întărească reducerea riscurilor prin metode inovatoare de instruire a profesioniștilor, prin schimbul de cunoștințe și prin dezvoltarea unor servicii online de asistență pentru consumul de NSP.

Parteneri în proiect:

- **ARAS** - Asociația Română Anti-SIDA (București, Romania)
- NEVLADINA ORGANIZACIJA **RE GENERACIJA** (Belgrad, Serbia)
- **HOPS** – Healthy Options Project Skopje (Skopje, Macedonia de Nord)
- **GAT** - Grupo de Ativistas em Tratamentos (Lisabona, Portugalia)

Împreună, partenerii contribuie cu expertiză în oferirea de servicii comunitare, reducerea riscurilor în localuri de noapte, outreach în mediul online, prevenire HIV, suport între egali și implicare în elaborarea politicilor publice.

SECȚIUNEA 3: METODOLOGIE

Acest **ghid practic** a fost elaborat în perioada **ianuarie-martie 2025**, ca parte a proiectului **NextGen Harm Reduction**. Ghidul integrează rezultatele componentei de cercetare a proiectului și reflectă cunoștințele împărtășite în cadrul consorțiului, inclusiv **munca practică de teren, învățarea colaborativă și contribuțiile** experților.

Ghidul a fost realizat după un **proces de cercetare calitativă** care a combinat experiența practică cu schimbul internațional de cunoștințe. Scopul acestui ghid este **de a traduce practicile din lumea reală în îndrumări practice** care pot fi adaptate la diverse contexte de reducere a riscurilor – de la servicii de informare și site-uri fixe, la localuri de noapte, suport chemsex și platforme online.

Metoda de cercetare:

Dezvoltarea acestui ghid a inclus:

- **Revizuirea** documentară a politicilor existente, a datelor epidemiologice, cât și cartografierea practicilor din domeniul consumului de droguri.
- **Focus grupuri și interviuri** cu profesioniști din prima linie și experți în reducerea riscurilor.

Scopul cercetării a fost de a explora:

- Strategiile și instrumentele de reducere a riscurilor existente, care abordează în mod specific utilizarea NSP
- Provocări în furnizarea de servicii, cunoaștere și cadrul juridic
- Recomandări pentru consolidarea metodelor de reducere a riscurilor pentru NSP

Țări și participanți

Cercetarea s-a concentrat pe opt țări:

- **Portugalia, România, Serbia și Macedonia de Nord** (țările proiectului)
- **Spania, Elveția, Slovenia și Marea Britanie** (țări de referință)

Un total de **12 participanți** și-au împărtășit experiențele și perspectivele în cadrul a:

- Două **focus grupuri online** cu profesioniști din Portugalia, România, Serbia, Macedonia de Nord, Spania, Elveția și Slovenia
- Două **interviuri** individuale cu experți din Marea Britanie și Elveția

Toți participanții au avut experiență directă de lucru cu persoane care consumă droguri, inclusiv consumatori de NSP, iar implicarea lor în cercetare a fost voluntară și confidențială.

Acest ghid rezumă cele **mai eficiente intervenții de reducere a riscurilor** identificate pe parcursul procesului de cercetare și este conceput ca un **instrument practic** pentru profesioniști, organizații și comunități care lucrează pentru a reduce riscurile asociate NSP. Ghidul susține schimbul de cunoștințe și consolidarea capacităților pentru **asistenții sociali, echipele de teren, furnizorii de servicii de sănătate, lucrătorii între egali și persoanele care consumă droguri**.

SECȚIUNEA 4: MODULELE GHIDULUI PRACTIC

MODULUL 1: Verificarea drogurilor

Ce reprezintă?

Verificarea drogurilor este un serviciu ce oferă persoanelor care consumă droguri posibilitatea de a testa o cantitate mică dintr-o substanță pentru a i se analiza conținutul chimic și concentrația. Acest lucru îi ajută pe consumatori să știe cu exactitate ce substanțe consumă, să înțeleagă potențialele riscuri și să ia decizii mai sigure legate de consum.

De ce e important?

În cazul NSP, adesea utilizatorii nu știu exact ce consumă, mai ales atunci când drogurile sunt etichetate greșit sau sunt amestecate. Astfel verificarea drogurilor:

- Detectează dacă există aditivi periculoși sau substanțe nebănuite
- Reduce riscul de supradoză, episoadele negative sau efectele toxice
- Dezvoltă încredere în servicii prin sprijin personalizat
- Alertează în timp real serviciile de sănătate și transmite avertismente publice

Cum funcționează?

- **Colectarea probelor:** O cantitate mică de substanță este colectată anonim
- **Analiza chimică:** Se testează pe loc sau într-un laborator (*de ex: FTIR, GC-MS*)
- **Consultarea rezultatelor:** Rezultatele sunt comunicate în privat utilizatorilor
- **Alertele de risc:** Descoperirile periculoase pot declanșa avertismente mai ample pentru întreaga comunitate

Sfaturi pentru echipele din prima linie

- Mențineți serviciul gratuit, rapid (≤ 30 min), anonim și prietenos
- Folosiți un limbaj simplu și fără judecată pentru a explica rezultatele testului și a reduce stigmatizarea
- Implicați și consumatori în funcționarea serviciului - acest lucru creează încredere
- Oferiți sfaturi relevante de reducere a riscurilor pe baza rezultatelor testului
- Fiți pregătiți să discutați despre amestecare, dozaj și substanțe alternative
- Trimiteți alerte și avertizați comunitatea despre loturile periculoase, când este cazul

Exemple din teren

- **The Loop (Marea Britanie):** Oferă servicii de verificare a drogurilor atât în orașe, cât și la festivaluri și emite avertizări publice.

- **Energy Control (Spania):** Oferă atât servicii de testare față în față cât și online, cu feedback personalizat
- **Kosmicare (Portugalia):** Model comunitar de testare, cu accent pe NSP
- **DrogArt (Slovenia):** Activ în localuri de noapte, unde combină testarea drogurilor cu serviciile de asistență la fața locului.

Resurse și link-uri

The Loop (Marea Britanie)

<https://wearetheloop.org/about-drug-checking>

Energy Control (Spania)

Serviciul de Testare a Drogurilor – International Energy Control

<https://energycontrol-international.org/drug-testing-service/>

Kosmicare (Portugalia)

Verificarea drogurilor

<https://kosmicare.org/p23206877/>

DrogArt (Slovenia)

Studiu - "Nu îl voi folosi pentru că rezultatele sunt proaste": Înțelegerea influenței serviciului de verificare a drogurilor asupra schimbării comportamentului de consum

<https://www.drogart.org/knjiznica/i-will-not-use-it-because-the-results-are-bad-understanding-the-influence-of-the-drug-checking-service-on-changing-consumption-behavior/>

Jellinek (Olanda)

Serviciu de testare a drogurilor

<https://www.jellinek.nl/en/alcohol-drugs-behavior/drug-testing-service/>

Checkit! Viena (Austria)

Verificarea drogurilor

<https://checkit.wien/en/drug-checking/>

Rețeaua Trans Europeană de Informații privind Drogurile (TEDI)

Serviciu de testare a drogurilor în întreaga Europă

<https://tedinetwork.org/drug-checking/>

MODULUL 2: Tratamentul substitutiv cu opioide

Ce reprezintă?

Tratamentul substitutiv cu opioide (OST) [58] constituie o piatră de temelie a reducerii riscurilor, fiind un tratament medical pentru persoanele dependente de opiacee în care **drogul este înlocuit** cu un **medicament prescris**. Scopul nu este neapărat abținerea, ci stabilizarea, reducerea riscurilor și îmbunătățirea calității vieții. În unele cazuri, dependența

de opioide sintetice cum ar fi nitazenele este, de asemenea, tratată cu buprenorfină sau morfină pentru gestionarea sevrajului.

Cele mai frecvent utilizate medicamente sunt:

- **Metadona** – un agonist opioid complet
- **Buprenorfina/Suboxona** – un agonist parțial

Aceste medicamente ajută la reducerea simptomelor de sevraj și a poftei de consum, fără a provoca efectele intense pe care le dau drogurile de pe stradă

De ce e important?

- **Salvează vieți:** OST reduce semnificativ riscul de supradoză fatală
- **Îmbunătățește stabilitatea:** Oamenii se pot concentra pe locuință, loc de muncă și relații
- **Reduce criminalitatea:** Oamenii nu mai trebuie să cumpere droguri ilegale
- **Îmbunătățește sănătatea:** Scade riscul de infectare cu HIV, hepatită C sau alte infecții prin injectare
- **Reduce stigmatizarea:** Conectează oamenii la servicii de îngrijire lipsite de prejudecăți, pe termen lung.

Tratamentul substitutiv cu opioide este una dintre cele mai eficiente intervenții dovedite științific în reducerea riscurilor și îngrijirea dependenței.

Cum funcționează?

1. **Evaluarea:** Un clinician evaluează dependența de opiacee, nevoile medicale și obiectivele pacientului.
2. **Începerea tratamentului:** Persoana începe să ia metadona sau buprenorfina, de obicei cu doze supravegheate.
3. **Stabilizare:** Doza este ajustată treptat până când poftele și sevrajul sunt controlate.
4. **Menținerea sau reducerea progresivă:** Tratamentul poate fi pe termen scurt sau lung, în funcție de nevoile persoanei.

Flexibilitatea și alegerea sunt elemente cheie în modelele de tratament: unii oameni beneficiază de doze zilnice supravegheate, alții își pot administra dozele la domiciliu în baza rețetei, iar în unele țări există injecții cu acțiune îndelungată.

Sfaturi pentru lucrătorii din prima linie

- **Construiți relații de încredere și întâmpinați-i în etapa în care se află**
  - Nu presupuneți că toată lumea vrea abstenență – **stabilizarea este deja un obiectiv important**
  - Normalizați OST ca intervenție de sănătate, nu ca "ultimă soluție"
- **Srijiniți alegerile informate**
  - Ajutați oamenii să înțeleagă **diferențele dintre metadonă și buprenorfină**
  - Explicați cum funcționează fiecare, vorbiți-le despre posibile efecte secundare și la ce să se aștepte
- **Încurajați continuitatea și reziliența**

- Ratarea dozelor și recăderile sunt normale în procesul de tratament – ajutați oamenii să se reconecteze la servicii fără rușine
- Sărbătoriți micile victorii: ieșirile de socializare, stabilizarea programului zilnic sau consumul mai redus de alte droguri.
- **Reduceți barierele**
  - Ajutați oamenii **să se înregistreze la clinici, să obțină acte de identitate sau să meargă la consultații**
  - Susțineți **tratamentul la domiciliu** acolo unde se poate și este sigur
- **Urmăriți riscul de supradoză**
  - Mai ales în perioadele de **întrerupere a tratamentului**, după **eliberarea din detenție** sau atunci când **se schimbă doza**
  - Asigurați-vă că oamenii au acces la **naloxonă**.

Exemple din teren

Marea Britanie: OST disponibil pe scară largă prin NHS și serviciile comunitare de droguri

- Programe pilot care utilizează **injecții cu buprenorfină cu acțiune îndelungată** pentru persoanele cărora le este dificil să se prezinte zilnic

Spania: OST este furnizat în centrele specializate pe droguri, în majoritatea regiunilor

- Unele centre combină **servicii de OST, schimb de seringi și reintegrare socială**
- În Catalonia, **programele OST din închisori** au contribuit la scăderea deceselor prin supradoză după eliberare

Resurse și link-uri

Institutul Trimbos

Servicii de reducere a riscurilor în Olanda: evoluții recente și provocări viitoare

<https://www.trimbos.nl/wp-content/uploads/2022/02/AF1973-Harm-reduction-services-in-the-Netherlands.pdf>

NSW Health

Dependență de nitazene – sevraj și inițierea tratamentului. Ghid consultativ pentru medici.

<https://www.health.nsw.gov.au/aod/professionals/Pages/nitazenes-consensus.aspx>

INPUD – Rețeaua internațională a persoanelor care consumă droguri

Reducerea riscurilor: Cele mai bune și cele mai slabe practici – O perspectivă globală

<https://inpud.net/resource/harm-reduction-best-and-worst-practices/>

MODULUL 3: Programele de distribuire a naloxonei

Ce reprezintă?

Programele de tip „**naloxonă pentru acasă**” sunt intervenții de sănătate publică menite să **prevină decesele cauzate de supradoza** de opioide prin **distribuirea în comunitate a naloxonei** – un medicament care salvează vieți, patentat în 1960, aprobat de FDA în 1971 și aprobat cu o formulă sub formă de spray în Europa în anul 2017. Naloxona este distribuită

direct către consumatorii de droguri, prietenii și familiile acestora, precum și către lucrători din prima linie (educatori între egali, personal din adăposturi, lucrători de teren).

De ce este important?

Naloxona este sigură, acționează rapid și e ușor de utilizat, fiind astfel un instrument vital care blochează receptorii opioizi și scoate persoana din starea de supradoză înainte de sosirea ajutorului de urgență. Cele mai multe supradoze fatale se întâmplă **în primele 1-3 ore**, iar serviciile de urgență adesea **nu pot ajunge suficient de repede**. În schimb **familia, prietenii sau colegii** sunt de obicei în apropiere și pot acționa rapid *dacă* au la îndemână naloxonă și știu cum să o folosească.

Cum funcționează?

Programele de distribuire a naloxonei oferă **kituri gratuite cu naloxonă** și învață persoanele cu risc de a asista sau de a experimenta o supradoză de opioide cum să acționeze **rapid și eficient** pentru a salva o viață.

Kitul include, de obicei:

- 1-2 doze de naloxonă (spray sau injectare)
- Instrucțiuni de utilizare
- Mănuși, șervețele cu alcool
- Mască de resuscitare (opțional)

Sfaturi pentru echipele din prima linie

- Oferiți informații despre **semnele supradozei** cu opioide, stimulanti sau amestecuri de substanțe și despre **riscurile de supradoză** (mixarea drogurilor, consumul de unul singur sau reluarea consumului după o perioadă de abinență).
- Explicați-le **cum să acționeze**: Apel la 112 > administrarea de naloxonă > și respirația gură-la-gură
- Încurajați **oamenii să poarte cu ei naloxonă** și arătați-le cum să o folosească
- Subliniați importanța de a nu consuma singuri și promovați folosirea unui partener („buddy system”) sau a aplicațiilor dedicate.

Exemple din teren

Marea Britanie: naloxona „pentru acasă” este disponibilă pe scară largă prin serviciile de tratament pentru dependență ale NHS și prin furnizorii de servicii de reducere a riscurilor:

- Programul **PACKS** (*Peer-Assisted Community Knowledge & Support*) al organizației Cranstoun, prin care persoanele cu experiență similară împachetează și distribuie kituri de naloxonă.
- Serviciul **Click & Deliver** al organizației *Scottish Families Affected by Alcohol and Drugs*, care permite persoanelor și familiilor din Scoția să comande online kituri și să le primească discret prin poștă.
- **NHS Borders** integrează distribuirea de naloxonă în programul său de tratament al dependenței, combinând prevenirea supradozelor cu tratamentul substitutiv și sprijinul psihosocial.

Spania – Catalonia: Naloxona este distribuită din 2009 prin centre de reducere a riscurilor, unități de detox și comunități terapeutice. Unitățile mobile și camerele de consum de droguri oferă, de asemenea, instruire privind utilizarea naloxonei și acționarea în caz de supradoză.

Resurse și link-uri

EUDA – Agenția Uniunii Europene pentru Droguri

Programe de naloxonă la domiciliu în Europa

https://www.euda.europa.eu/publications/topic-overviews/take-home-naloxone_en

Guvernul Britanic

Analiza implementării naloxonei în Regatul Unit: o revizuire a Consiliului consultativ privind abuzul de droguri cu privire la disponibilitatea și utilizarea naloxonei pentru prevenirea deceselor legate de consumul de opioide.

<https://www.gov.uk/government/publications/acmd-naloxone-review/acmd-review-of-the-uk-naloxone-implementation-accessible>

Naloxone.org.uk

O resursă online pentru accesul la naloxonă, formare și advocacy la nivelul întregii Marii Britanii

<https://naloxone.org.uk/>

Cranstoun

Naloxona – Informații și Practici de reducere a riscurilor

<https://cranstoun.org/help-and-advice/harm-reduction/naloxone/>

NHS Borders (Scoția)

Serviciul Borders pentru adicții ce oferă naloxonă la domiciliu.

<https://www.nhsborders.scot.nhs.uk/borders-addiction-service>

Famiile Scoțiene afectate de Alcool și Droguri (SFAD)

Aplicație online pentru a comanda Naloxonă pentru acasă

<https://www.sfad.org.uk/support-services/take-home-naloxone-application>

Forumul Scoțian pentru Droguri (SDF)

Program de distribuire de naloxonă prin rețele locale, de la egal la egal

<https://sdf.org.uk/work/lived-and-living-experience/peer-naloxone/>

Agencia de Sănătate Publică din Catalonia

Joan Colom Farran - Programul de distribuție a naloxonei ca strategie de prevenire a supradozelor în Catalonia (2024)

https://pnsd.sanidad.gob.es/noticiasEventos/agoraDGPNSD/2024/Agora19/20240425_XIX_AGORA_Colom_Farran_Joan_Subd_G_Adicciones_Agencia_Salut_Publica_Catalunya.pdf

MODULUL 4: Implicarea lucrătorilor între egali în reducerea riscurilor

Ce reprezintă?

Implicarea lucrătorilor între egali (peers) înseamnă includerea persoanelor cu experiență directă de consum de droguri — inclusiv a celor care folosesc noi substanțe psihoactive (NPS) — în furnizarea serviciilor de reducere a riscurilor. Persoanele „peer” oferă sprijin, informații și formează o legătură de încredere între servicii și comunitate.

De ce este important?

Persoanele „peer” înțeleg realitățile consumului de droguri și pot relaționa cu ceilalți într-un mod în care profesioniștii, de multe ori, nu reușesc. Implicarea semenilor:

- Construiește încredere în rândul beneficiarilor serviciilor.
- Reduce stigmatizarea și îmbunătățește accesul la servicii de suport.
- Întărește mesajele de reducere a riscurilor prin experiența reală de viață.
- Îmbunătățește calitatea și relevanța serviciilor de prevenire

Cum funcționează?

1. **Recrutare:** Se identifică persoanele cu experiență de viață care sunt respectate și de încredere în comunitate.
2. **Instruire:** Se oferă cunoștințe despre NSP, reducerea riscurilor, etică, comunicare și tehnici de sprijin.
3. **Definirea rolului:** Lucrătorii între egali pot transmite informații, pot desfășura activități de outreach, pot asista la verificarea drogurilor, pot distribui materiale de prevenire sau pot interveni în situații de criză.
4. **Sprijin continuu:** Lucrătorii între egali au nevoie de supervizare, sprijin pentru sănătatea mintală și să li se ofere oportunități de dezvoltare.

Sfaturi pentru echipele din prima linie

- Apreciați experiența lucrătorilor între egali ca pe o expertiză și tratați-i ca membri egali ai echipei
- Creați medii de lucru sigure, incluzive, fără judecăți
- Acordați-le roluri clare în echipă, contracte și remunerări echitabile
- Implicați lucrătorii între egali în planificarea și evaluarea serviciilor
- Asigurați-vă că aceștia au acces la instruire și sprijin emoțional
- Explicați-le că rolurile lucrătorilor peer pot fi diferite (voluntari, personal cu jumătate de normă, doar informare etc.)

Exemple din teren

- **Energy Control (Spania):** Echipele conduse de lucrătorii între egali realizează activități de verificare a drogurilor și educaționale în localuri de noapte și la festivaluri
- **Kosmicare (Portugalia):** Lucrătorii între egali conduc intervenții de verificare a drogurilor și de utilizare mai sigură, în special împotriva utilizatorilor de NSP
- **ReGeneration (Serbia):** Persoanele peer sunt esențiale în activitățile de informare și outreach în localurile de noapte, oferind sprijin și distribuind materiale
- **International:** Distribuție de naloxonă între egali și consiliere pentru injectare în siguranță atât în centre fixe cât și în cadrul serviciilor de teren.

Resurse și link-uri

International Energy Control (Spania)

Despre organizație și Misiunea sa internațională de reducere a riscurilor
<https://energycontrol-international.org/what-is-energy-control/>

Kosmicare (Portugalia)

Îngrijirea psihedelică și Reducerea riscurilor în localuri de noapte și la festivaluri
<https://kosmicare.org/p23206848/>

Re Generacija (Serbia)

Organizație de reducere a riscurilor și advocacy condusă de tineri
<https://www.regeneracija.org/>

EuroNPUD – Rețeaua Europeană a Persoanelor care Utilizează Droguri

Distribuția naloxonei de la egal la egal: Notă tehnică
<https://www.euronpud.net/wp-content/uploads/2024/05/Peer-to-Peer-Distribution-of-Naloxone-Technical-Briefing-Version-2.pdf>

Asociația Eurasiatică de Reducere a Riscurilor (EHRA)

Manual pentru tineri și lucrători de la egal la egal: Cum să comunici cu tinerii despre droguri? **Autori:** E. Kurcevič, I. Jeziorska, I. Molnar, I. Gabor Takacs, K. Smukowska, P. Sarosi, R. Karczewska. Vilnius, Lituania, 2022
<https://drugeducationyouth.org/manual-on-drug-education/>

MODULUL 5: Campanii de Informare & Conștientizare

Ce reprezintă?

Aceste campanii oferă informații clare și accesibile despre droguri, inclusiv despre noile substanțe psihoactive (NSP), pentru a ajuta oamenii să facă alegeri mai sigure. Se realizează prin distribuirea de materiale tipărite, în activitățile de teren, la evenimente, difuzarea pe rețele sociale cât și conversații de la egal la egal.

De ce este important?

Utilizatorii NSP adesea nu au cunoștințe exacte despre substanțele pe care le consumă, ce riscuri implică sau cum să reducă riscurile. Campaniile de informare:

- Încurajează comportamente mai sigure
- Ajută la prevenirea supradozelor și a episoadelor negative
- Se adresează și persoanelor nu accesează serviciile formale de îngrijire
- Combat stigmatizarea și dezinformarea

Cum funcționează?

- **Construcția mesajului:** Se folosește un limbaj clar, simplu și fără judecăți, adaptat publicului țintă (de exemplu tineri, persoane LGBTQ+, participanți la festivaluri).
- **Canalul de difuzare:** Se transmit informații prin pliante, afișe, rețele sociale, site-uri web, aplicații sau prin conversații față în față
- **Sprijin de la egal la egal:** Sunt implicate persoane cu experiență directă de consum în conceperea și transmiterea mesajului.
- **Actualizare continuă:** Punerea în aplicare a unui sistem de alerte despre substanțele nou apărute, recomandări pentru un consum mai sigur și informare despre serviciile de sprijin.

Sfaturi pentru echipele din prima linie

- Concentrați-vă pe *sfaturi practice*, cum ar fi controlul dozei, evitarea amestecului de droguri, hidratarea și alegerea unui mediu sigur.
- Folosiți materiale captivante: infografice, videoclipuri, meme-uri, reel-uri etc.
- Distribuți materiale în mediile cu risc ridicat (de ex., petreceri, festivaluri, platforme online)
- Adaptați materialele pentru grupurile marginalizate – de ex., informații despre sexul protejat și consumul de droguri pentru BSB și transsexuali care consumă
- Legați mereu informațiile de serviciile disponibile (testare, consiliere etc.).

Exemple din teren

- **ReGeneration (Serbia):** Oferă informații la petreceri și festivaluri, lucrătorii între egali distribuind materiale precum prezervative, șervețele și broșuri
- **Energy Control (Spania):** Utilizează platforme online și pliante tipărite pentru a partaja alerte NSP, sfaturi de dozare și ghiduri de utilizare mai sigură
- **DrogArt (Slovenia):** Oferă sfaturi digitale de reducere a riscurilor pe TikTok și Instagram și administrează standuri de conștientizare în localurile de noapte

Resurse și link-uri

Re Generacija (Serbia)

Studii și publicații despre tineri, consumul de droguri și reducerea riscurilor
<https://www.regeneracija.org/istrazivanje-i-publikacije/>

Energy Control (Spania)

Informații despre droguri – Efecte, Riscuri și Utilizare mai sigură
<https://energycontrol.org/sustancias/>

DrogArt (Slovenia)

Info Point – Materiale pentru consum mai sigur și informații despre droguri
<https://www.drogart.org/info-tocka/>

PsyCare UK

Organizație de Reducere a riscurilor la Festivaluri și Evenimente
<https://www.psycareuk.org/harm-reduction>

MODULUL 6: Reducerea riscurilor în contexte chemsex

Ce reprezintă?

Chemsexul implică consumul de droguri înainte sau în timpul actului sexual, adesea în rândul homosexualilor, bisexualilor și al altor bărbați care fac sex cu bărbați (BSB). Sesiunile pot dura ore sau zile și implică frecvent NSP, cum ar fi catinone sintetice (de exemplu, 3-MMC, mefedronă) sau GHB / GBL.

De ce este important?

Chemsex poate crește riscul de:

- Infecțare cu HIV, hepatită și alte ITS
- Supradoză și dependență de droguri
- Probleme de sănătate mintală (de exemplu, anxietate, psihoză, depresie)
- Act sexual fără consimțământ și agresiune sexuală
- Stigmatizare și izolare socială

Harm reduction, în acest context, ajută la reducerea riscurilor imediate, conectează oamenii la servicii și oferă alternative mai sigure – într-un mod lipsit de stigma și judecăți..

Cum funcționează?

- **Interacțiunea cu empatie** – construirea încrederii prin crearea unor spații de conversație sigure, fără stigmatizare
- **Furnizarea de kituri de reducere a riscurilor** – care pot include prezervative, lubrifianți, seringi sterile, instrumente de inhalare/injecție mai sigure și materiale informative despre droguri.

- **Diseminarea strategiilor de siguranță** – precum controlul dozei, menținerea hidratării, odihna, respectarea consimțământului și planificarea din timp (de exemplu, furnizarea unui contact de urgență).
- **Facilitarea accesului la îngrijire** – prin încurajarea verificării regulate a sănătății sexuale, sprijinirea pentru sănătatea mintală și verificarea periodică a stării persoanei de către un egal.

Sfaturi pentru echipele din prima linie

- Recunoașteți că Chemsex nu este doar despre consumul de droguri - abordați sănătatea mintală, emoțională și sexuală
- Implicați colegii care înțeleg cultura și dinamica Chemsex
- Oferiți asistență și sprijin online pentru cei care nu au acces la servicii în persoană
- Folosiți sfaturi de reducere a riscurilor care reflectă modele reale de utilizare (de exemplu, amestecarea drogurilor, sesiuni lungi, gestionarea coborârilor)
- Fiți incluzivi și conștienți de experiențele intersecționale (de exemplu, rasă, statut HIV, identitate trans)

Exemple din teren

- **ChemSafe (Spania):** Oferă verificarea drogurilor, îndrumări pentru sexul protejat, sprijin pentru sănătatea mintală și consultații online
- **Kosmicare (Portugalia):** Oferă sprijin fără judecăți persoanelor implicate în Chemsex, inclusiv îngrijire psihologică
- **ChemSex Support (Marea Britanie):** Activități de informare bazate pe colegi, grupuri și sfaturi individuale de reducere a riscurilor în Londra și în alte orașe

Resurse și link-uri

Chem-safe (Spania)

Proiect de Informare, Reducere a riscurilor, Analiză de substanțe și Consiliere sexuală gestionat de Asociación Bienestar y Desarrollo (ABD)

<https://www.chem-safe.org/>

Chemsex.info (Spania/Internațional)

Ghiduri Chemsex pentru persoanele LGBTI și lucrători sexuali, pentru familiile și apropiații ai utilizatorilor chemsex, cât și pentru mass-media.

<https://chemsex.info/guias-de-chemsex/>

Platforma Behance

Reducerea riscurilor în Chemsex - proiect artistic, de conștientizare a riscurilor prin intermediul imaginilor grafice.

<https://www.behance.net/gallery/97448161/Chemsex-risk-reduction>

London Friend (Marea Britanie)

Servicii de sprijin Chemsex pentru comunitățile LGBTQ+

<https://londonfriend.org.uk/chemsex-support/>

Change Grow Live (Marea Britanie)

Sprijin și sfaturi despre Chemsex pentru profesioniști

<https://www.changegrowlive.org/chemsex-support-professionals>

Rețeaua internațională de asociații în domeniul adicțiilor Dianova

Articole și proiecte legate de chemsex

<https://www.dianova.org/tag/chemsex/>

MODULUL 7: Servicii online de reducere a riscurilor

Ce reprezintă?

Serviciile online de reducere a riscurilor oferă sprijin, educație și informații despre consumul de droguri - în special NSP - prin instrumente digitale. Acestea pot include site-uri web, platforme de mesagerie, linii de asistență, rețele sociale și aplicații mobile.

De ce este important?

Mulți oameni – în special tineri sau consumatori începători – caută informații despre droguri online. Servicii online:

- Oferiți anonim și confidențialitate
- Adresați-vă persoanelor care evită sau nu pot accesa asistență față în față
- Oferiți răspunsuri rapide și informații actualizate
- Sprijiniți utilizatorii din diferite setări și țări

Cum funcționează?

- **Informații accesibile:** site-urile web sau platformele oferă informații despre substanțe, dozaje, riscuri și combinații
- **Asistență unu-la-unu:** unele servicii oferă chat live, sfaturi prin e-mail sau linii de asistență pentru îndrumări personalizate
- **Verificarea digitală a drogurilor:** utilizatorii pot trimite mostre și pot obține rezultate și alerte online
- **Rețelele sociale și aplicațiile:** utilizate pentru a partaja actualizări, alerte, sfaturi de la colegi și pentru a promova practici mai sigure

Sfaturi pentru echipele din prima linie

- Păstrați conținutul factual, fără judecăți și compatibil cu dispozitivele mobile
- Asigurați-vă că informațiile sunt actualizate și ușor de înțeles
- Utilizați platforme securizate pentru chat și feedback pentru a menține confidențialitatea

- Conectați serviciile digitale la recomandările locale (de exemplu, clinici de sănătate sexuală, sănătate mintală, informare)
- Monitorizați tendințele online și termenii de argou - adaptați-vă stilul de comunicare în consecință

Exemple din teren

- **Energy Control (Spania):** oferă verificarea drogurilor cu analize de laborator și rezultate ale testelor online; derulează campanii digitale
- **Kosmicare (Portugalia):** Oferă sprijin psihologic prin chat online sau apel video
- **SafeZone (Elveția):** Oferă consiliere și consiliere juridică online, cu instrumente de gestionare a situațiilor legate de droguri
- **Infodrogas VIH (Spania):** O aplicație web care verifică interacțiunile dintre medicamentele HIV și drogurile recreaționale

Resurse și link-uri

SafeZone.ch (Elveția)

Consiliere pentru Dependența de Internet și de Droguri

<https://www.safezone.ch/de/>

InfoDrogas HIV

Interacțiuni dintre droguri și medicamentele antiretrovirale pentru HIV/SIDA

<https://infodrogas-vih.org/interacciones-drogas-antirretrovirales-vih-sida.html>

HIT (Marea Britanie)

Resurse de informare și publicații despre droguri, inclusiv pentru formarea profesioniștilor

<https://www.hit.org.uk>

Cranstoun

DrugBot – Chatbot de reducere a riscurilor bazat pe inteligență artificială

<https://cranstoun.org/news/ai-meets-harm-reduction-drugbot-launches-across-the-uk/>

North Yorkshire Horizons

Breaking Free Online – Program online de sprijin în recuperarea și tratamentul pentru droguri și alcool, gratuit și confidențial pentru beneficiarii organizației.

<https://www.nyhorizons.org.uk/services/north-yorkshire/buddy-up/>

PsychonautWiki

Enciclopedie online creată de comunitate, cu informații și experiențe psihonautice privind consumul de droguri.

<https://psychonautwiki.org/>

Erowid

Experiențe, efecte și siguranța substanțelor psihoactive la oameni.

<https://www.erowid.org/>

TripSit

Diagramă cu efectele combinațiilor de droguri și Sprijin pentru Reducerea Riscurilor

<https://tripsit.me/>

Eu și Drogurile

Platformă de educație bazată pe dovezi, pentru un consum mai sigur

<https://www.drugsand.me/>

MODULUL 8: Reducerea riscurilor în mediile recreative

Ce reprezintă?

Această abordare aduce servicii de reducere a riscurilor la festivaluri, cluburi, petreceri și localuri de noapte. Scopul său este de a reduce riscurile legate de droguri în mediile în care oamenii folosesc adesea NSP și alte substanțe.

De ce este important?

Mediile de recreere prezintă un risc ridicat din cauza:

- Consumul de polidroguri (amestecarea substanțelor)
- Medii calde și aglomerate
- Lipsa de odihnă, hrană și hidratare
- Acces limitat la informații sau ajutor
- Presiunea colegilor și conștientizarea scăzută a riscurilor

Reducerea riscurilor în aceste spații îmbunătățește siguranța, previne situațiile de urgență și face sprijinul mai vizibil și mai accesibil.

Cum funcționează?

- **Prezență la fața** locului: standuri informative cu personal, zone de relaxare sau echipe mobile care oferă materiale și sfaturi de reducere a riscurilor
- **Verificarea drogurilor:** Analiza anonimă a substanțelor cu feedback asupra riscurilor
- **Distribuția materialelor:** apă, prezervative, dopuri de urechi, șervețele, filtre, vitamine și gustări
- **Sprijin de la egal la egal:** colegi instruiți să ofere informații, prim ajutor, sprijin emoțional și trimitere la servicii

Sfaturi pentru echipele din prima linie

- Adaptați-vă abordarea la eveniment și public (de exemplu, stil muzical, interval de vârstă, tip de locație)

- Utilizați imagini și mesaje scurte - setările puternice nu sunt ideale pentru conversații lungi
- Oferiți sprijin de bază pentru sănătate (zone de odihnă, sfaturi de hidratare, semne de supradozaj)
- Construiți relații cu organizatorii, securitatea și personalul medical din timp
- Asigurați-vă că prezența dumneavoastră este prietenoasă, non-polițienească și fără judecăți
- Urmăriți dacă este posibil - conectați utilizatorii la servicii după eveniment

Exemple din teren

- **Energy Control (Spania):** Administrează standuri de informare și controlul drogurilor la evenimente muzicale majore; oferă consiliere individuală la fața locului
- **Kosmicare (Portugalia):** Oferă spații sigure, sprijin psihologic și informații NSP în festivaluri
- **Safer Clubbing & SaferParty (Elveția):** Distribuți materiale și oferiți controlul drogurilor și sprijin de urgență
- **DrogArt (Slovenia):** Combină sensibilizarea, testarea și sprijinul condus de colegi în localurile de noapte

Resurse și link-uri

Energy Control Internațional (Spania)

Un proiect de reducere a riscurilor în spații recreative și în societate

<https://energycontrol-international.org/what-is-energy-control/>

Kosmicare

Asociația Kosmicare la Boom Festival

<https://www.boomfestival.org/boom-guide/kosmicare>

Safer Clubbing (Elveția)

O asociație pentru cluburi și droguri mai sigure

<https://www.saferclubbing.ch/saferuse>

Safer Party (Zurich)

Un site pentru verificarea drogurilor și resurse pentru localuri de noapte mai sigure

<https://www.saferparty.ch/>

DrogArt (Slovenia)

Articole despre petreceri și evenimente pentru consumatori de droguri, cu sfaturi pentru consumul în siguranță

<https://www.drogart.org/manj-tvegana-zabava/>

PsyCare (Marea Britanie)

Asociație de reducere a riscurilor la festivaluri și evenimente

<https://www.psycareuk.org/harm-reduction>

MODULUL 9: Camere de consum de droguri

Ce reprezintă?

Camerele de consum de droguri (DCR) sunt spații sigure și igienice în care oamenii pot folosi droguri pre-obținute sub supravegherea personalului instruit. Acestea urmăresc să prevină supradozele, să reducă transmiterea bolilor și să conecteze oamenii la serviciile sociale și de sănătate.

De ce este important?

DCR-uri:

- Reduceți decesele prin supradoză și urgențele medicale
- Reduceți răspândirea HIV, hepatitei și a altor infecții
- Oferiți un punct de intrare pentru îngrijirea persoanelor care consumă droguri
- Reducerea consumului public de droguri și a eliminării nesigure a echipamentelor
- Creați un spațiu fără judecăți, cu prag scăzut pentru contact

Acestea sunt deosebit de importante pentru utilizatorii de NSP sau substanțe necunoscute, unde efectele și riscurile pot fi imprevizibile.

Cum funcționează?

- **Utilizare supravegheată:** Personalul (asistenți medicali, asistenți sociali) monitorizează consumul și intervine în situații de urgență
- **Utilizare mai sigură:** echipamentele sterile și spațiul igienic reduc riscurile pentru sănătate
- **Sfaturi de reducere a riscurilor:** Despre dozare, amestecare, injectare sau fumat
- **Trimiteri:** Conectați oamenii la servicii de sănătate, locuințe, detoxifiere și sănătate mintală

Unele DCR oferă, de asemenea, **verificare a drogurilor**, sprijin de la egal la egal și îngrijire medicală de bază.

Sfaturi pentru echipele din prima linie

- Fii primitor, consecvent și fără judecăți - încrederea este cheia
- Permiteți modele flexibile de utilizare (injectare, fumat, inhalare) acolo unde este posibil
- Acordați prioritate anonimatului utilizatorilor și protecției juridice

- Sfaturi personalizate pentru utilizatorii NSP – substanțele noi pot necesita o monitorizare suplimentară
- Oferiți spații calme, curate și ventilate, cu acces la apă și îngrijire de bază
- Instruirea personalului în răspunsul la supradoză, îngrijirea informată asupra traumei și deescaladarea

Exemple din teren

- **Elveția:** A fost pionier în DCR-uri cu prag scăzut, inclusiv mașini cu seringi și îngrijire medicală internă
- **Portugalia:** DCR incluse în politica națională, cu planuri de extindere
- **Marea Britanie:** Glasgow a deschis primul său DCR legal în 2025
- **Spania:** Servicii integrate care oferă DCR alături de testare și consiliere

Resurse și link-uri

UniAktuell

Articol – „Cum a fost înființată prima cameră de consum de droguri din lume” (Elveția)
https://www.uniaktuell.unibe.ch/2023/bericht_fixerstuebli/index_eng.html

Fundația CONTACT Suchthilfe (Elveția)

Puncte de contact cu camere de consum pentru persoanele dependente de droguri
<https://www.contact-suchthilfe.ch/angebotsdetails/anlaufstelle>

BBC News

Articol – „Camerile de consum de droguri din Portugalia sunt importante, spun utilizatorii”
<https://www.bbc.com/news/av/uk-scotland-66582353>

Channel 4 News

Video - „Prima cameră de consum de droguri din Marea Britanie.”
<https://www.youtube.com/watch?v=MFze-CrwTu4>

MODULUL 10: Programe de schimb de seringi

Ce reprezintă?

Programele de schimb de seringi furnizează echipamente sterile de injectare (și adesea alte materiale pentru consumul de droguri) persoanelor care își injectează droguri, ajutând la prevenirea răspândirii infecțiilor precum HIV și hepatita B / C și reducând daunele legate de injecție.

De ce este important?

NSP-uri:

- Prevenirea transmiterii virusului transmis prin sânge (HIV, HBV, HCV)

- Reduce infecțiile pielii și țesuturilor moi
- Promovarea unor practici de injectare mai sigure
- Furnizarea punctelor de contact pentru alte servicii de asistență
- Ajută la prevenirea supradozajului prin distribuirea și educația naloxonei

Aceste programe sprijină, de asemenea, tranziția către metode de utilizare sau tratament mai sigure, atunci când și dacă se dorește.

Cum funcționează?

- **Distribuție:** Oferiți echipamente sterile de injectare - ace, seringi, filtre, tampoane cu alcool, apă sterilă, aragazuri etc.
- **Retur:** Încurajați eliminarea în siguranță a materialelor uzate prin cutii de vot sau puncte de schimb
- **Educație:** Oferiți îndrumări de utilizare mai sigură, inclusiv îngrijirea venelor, igiena și prevenirea supradozelor
- **Trimiteri:** conectați utilizatorii la asistență medicală, testare, locuințe, sprijin psihosocial și tratament pentru droguri, dacă este solicitat
- **Kituri suplimentare:** Pot include prezervative, materiale pentru fumat/inhalat și naloxonă

Sfaturi pentru echipele din prima linie

- Fiți flexibili și fără judecăți - permiteți accesul anonim și cu bariere reduse
- Furnizați materiale gratuit și fără a fi necesară returnarea
- Prolungați programul de lucru sau utilizați unități mobile pentru grupuri greu accesibile
- Oferiți atât materiale injectabile, cât și neinjectabile (de exemplu, folii, muștiuc)
- Instruirea personalului pentru a oferi consiliere cu privire la tranziția către metode de consum mai sigure
- Adaptați materialele pentru consumatori (de exemplu, riscuri de injecție necunoscute, catinone sintetice)

Exemple din teren

- **Portugalia:** NSP-urile naționale integrate în serviciile de reducere a riscurilor și de informare
- **Elveția:** automatele de seringi 24/7 susțin accesibilitatea
- **România, Serbia și Macedonia de Nord:** ONG-urile comunitare conduc NSP-uri bazate pe informare
- **Spania:** Multe NSP-uri integrate în servicii fixe și furgonete mobile

Resurse și link-uri

Policy Commons (Portugalia)

Asociația CRESCER: Servicii integrate de reducere a riscurilor în Lisabona (2021)
<https://policycommons.net/artifacts/4424651/lisbon-portugal-crescer-background-integrated-services/5221270/>

Fundația CONTACT Suchthilfe (Elveția)

SPUT – Program de reducere a riscurilor prin schimb de seringi
<https://www.contact-suchthilfe.ch/angebotsdetails/sput-spritzenumtausch>

ARAS (România)

Unitatea mobilă ARAS de reducere a riscurilor prin distribuție și schimb de seringi
<https://arasnet.ro/unitatea-mobila/>

MODULUL 11: Servicii integrate în reducerea riscurilor

Ce reprezintă?

Serviciile integrate combină mai multe tipuri de sprijin - medical, social, psihologic și de reducere a riscurilor - într-o singură locație sau prin trimiteri coordonate. Scopul este de a oferi îngrijire cuprinzătoare care să răspundă nevoilor diverse și în schimbare ale oamenilor.

De ce este important?

Persoanele care consumă droguri se confruntă adesea cu provocări complexe, cum ar fi lipsa de adăpost, probleme de sănătate mintală sau afecțiuni cronice de sănătate. Servicii integrate:

- Reduceri povara navigării în mai multe sisteme
- Creșterea accesului la îngrijire prin eliminarea barierelor
- Îmbunătățirea rezultatelor prin abordarea factorilor sociali determinanți ai sănătății
- Asigurarea continuității și flexibilității asistenței

Pentru utilizatorii NSP, integrarea ajută la asigurarea unor răspunsuri mai rapide la noile riscuri și o mai bună gestionare a substanțelor necunoscute.

Cum funcționează?

- **Echipe multidisciplinare:** Lucrătorii de reducere a riscurilor, asistenții medicali, asistenții sociali, psihologii și lucrătorii de la egal la egal colaborează
- **Punct de acces unic:** centre de primire, unități mobile sau hub-uri digitale care conectează utilizatorii la o gamă largă de servicii
- **Coordonarea** cazurilor: Personalul împărtășește informații și recomandări (cu consimțământ) pentru a oferi îngrijire fără probleme

- **Serviciile pot include:**
  - Verificarea drogurilor și NSP
  - Testarea și îngrijirea HIV/HCV/ITS
  - Sprijin pentru sănătatea mintală
  - Asistență pentru locuință
  - Asistență juridică
  - Sănătatea sexuală și reproductivă

Sfaturi pentru echipele din prima linie

- Construiți încrederea mai întâi - mulți utilizatori au experimentat stigmatizarea în alte servicii
- Asigurați-vă că instruirea personalului include îngrijire informată despre traume și competență din punct de vedere cultural
- Oferiți programări flexibile și acces cu prag scăzut (fără act de identitate, fără recomandare)
- Coordonarea îndeaproape cu serviciile externe, inclusiv spitalele și adăposturile
- Proiectați servicii centrate pe utilizator - implicați clienții în planificare și feedback
- Utilizați o comunicare clară între echipe pentru a evita lacunele sau duplicările

Exemple din teren

- **Portugalia:** GAT oferă screening, consiliere și reducere a riscurilor pentru persoanele care consumă droguri într-un singur loc
- **Macedonia de Nord:** HOPS integrează servicii juridice, sociale și de sănătate pentru persoanele care consumă droguri
- **România:** ARAS oferă teste combinate HIV, NSP, servicii de sănătate mintală și activități de prevenire sub un singur acoperiș, cu sensibilizare și advocacy comunitar.
- **Elveția:** Centrele Contact Foundation oferă DCR, NSP-uri, testare, consiliere și management de caz sub un singur acoperiș

Resurse și link-uri

GAT Portugalia

Servicii pentru HIV, hepatită și reducerea riscurilor

<https://www.gatportugal.org/servicos>

HOPS – Healthy Options Project Skopje (Macedonia de Nord)

Centre drop-in și Echipe de teren pentru persoanele care consumă droguri și lucrătorii sexuali

<https://hops.org.mk/drop-in-centri-terenski-timovi/>

ARAS – Asociația Română Anti-SIDA (România)

ARAS în acțiune: Servicii integrate de reducerea riscurilor, prevenire și tratament.

<https://arasnet.ro/aras-in-actiune/>

Fundația CONTACT Suchthilfe (Elveția)

Servicii cu prag scăzut ce includ camere de consum, schimb de seringi și outreach.

<https://www.contact-suchthilfe.ch/angebote/>

MODULUL 12: Formarea și consolidarea capacităților

Ce reprezintă?

Formarea și consolidarea capacităților implică furnizarea profesioniștilor în reducerea riscurilor – inclusiv colegilor, personalului medical, asistenților sociali și educatorilor – abilitățile, instrumentele și cunoștințele necesare pentru a sprijini în mod eficient persoanele care consumă droguri, în special în ceea ce privește noile substanțe psihoactive (NSP).

De ce este important?

Medicamentele noi, modelele de utilizare în schimbare și nevoile complexe de sănătate necesită învățare continuă. Formare:

- Crește încrederea și competența personalului
- Îmbunătățește calitatea serviciilor și implicarea utilizatorilor
- Ține echipele la curent cu tendințele și răspunsurile NSP
- Sprijină practica etică, informată despre traume și bazată pe drepturi
- Ajută la standardizarea abordărilor între servicii și regiuni

Cum funcționează?

- **Subiecte de bază:** riscuri și efecte NSP, strategii de utilizare mai sigură, răspuns la supradozaj, verificarea drogurilor, reducerea stigmatizării
- **Abilități soft:** Interviu motivațional, dezescaladare, competență culturală, îngrijire informată despre traume
- **Formate:** ateliere în persoană, module online, sesiuni conduse de colegi, observare, schimburi comunitare
- **Învățare continuă:** sesiuni de perfecționare, feedback de la egal la egal, debriefing, vizite de studiu și evenimente de schimb de cunoștințe
- **Formatori:** Pot include experți în reducerea riscurilor, colegi cu experiență de viață, cercetători și profesioniști din domeniul sănătății

Sfaturi pentru echipele din prima linie

- Adaptarea formării la rolurile personalului (de exemplu, informare, clinică, muncă de la egal la egal, răspuns la crize)

- Utilizați scenariii din viața reală și discuții de caz pentru a construi cunoștințe aplicate
- Includeți perspectivele persoanelor care consumă droguri - ca traineri, nu doar studii de caz
- Faceți loc pentru reflecția în echipă și procesarea emoțională (în special după criză)
- Conectați-vă la rețelele locale și internaționale pentru a accesa instruire gratuită sau cu costuri reduse
- Documentați ce funcționează - creați o bibliotecă de instruire comună sau un set de instrumente

Exemple din teren

- **Spania:** Energy Control organizează cursuri de formare privind consumul de droguri recreaționale, informare digitală și chemsex pentru ONG-uri și lucrători din domeniul sănătății
- **Serbia:** ReGeneration oferă educație de la egal la egal pentru echipele de informare în localurile de noapte și personalul serviciilor sociale
- **Corelație – Rețeaua europeană:** Oferă webinarii multilingve, seturi de instrumente și e-learning despre NSP, sensibilizare, supradoză și stigmatizare

Resurse și link-uri

ABD – Asociación Bienestar y Desarrollo (Spania)

Cursuri și ateliere de reducere a riscurilor și incluziune socială

<https://abd.org/en/courses/>

Correlation – Rețeaua Europeană de Reducere a Riscurilor (C-EHRN)

Webinarii online 2022: Subiecte din practica europeană de reducere a riscurilor

<https://correlation-net.org/2022/05/11/online-webinars-2022/>

MODULUL 13: Colaborarea între Profesioniști și Servicii

Ce reprezintă?

Colaborarea în reducerea riscurilor înseamnă profesioniști din diferite sectoare - sănătate, asistență socială, informare, advocacy și politici - care lucrează împreună pentru a sprijini mai bine persoanele care consumă droguri, inclusiv cele care folosesc NSP.

De ce este important?

Niciun serviciu nu poate satisface toate nevoile persoanelor care consumă droguri.

Colaborare:

- Oferă o îngrijire mai holistică, centrată pe persoană
- Îmbunătățește căile de trimitere și continuitatea sprijinului

- Încurajează învățarea comună și cele mai bune practici
- Sprijină răspunsuri mai rapide la substanțe emergente sau crize
- Ajută la construirea unui ecosistem de reducere a riscurilor mai puternic și mai rezilient

Cum funcționează?

- **Parteneriate** formale: Stabilirea de memorandumuri de înțelegere sau acorduri de lucru informale între servicii
- **Echipe interdisciplinare:** Combinați expertiza medicală, psihologică, socială și de la egal la egal
- **Planificarea comună a cazurilor:** Întâlniri regulate pentru a coordona îngrijirea și a discuta situații complexe
- **Advocacy comun:** Uniți în jurul unor probleme cheie precum finanțarea, stigmatizarea și reforma juridică
- **Rețele internaționale:** Participați la schimbul de cunoștințe cu alte țări și regiuni

Sfaturi pentru echipele din prima linie

- Construiește relații între sectoare - participă la evenimentele lor, invită-i la ale tale
- Clarificarea rolurilor și responsabilităților atunci când lucrați împreună la cazuri
- Utilizați un limbaj comun și termeni non-tehnici acolo unde este posibil
- Respectați diferite culturi profesionale și metode de lucru
- Implicarea persoanelor care folosesc droguri ca colaboratori – nu doar a utilizatorilor de servicii
- Documentarea acțiunilor și rezultatelor comune pentru consolidarea învățării și a responsabilității

Exemple din teren

- **Portugalia:** Unele rețele municipale de reducere a riscurilor includ ONG-uri, entități publice și reprezentanți ai autorităților de aplicare a legii
- **Serbia și Macedonia de Nord:** ReGeneration și HOPS se coordonează cu serviciile de sănătate mintală, HIV și droguri
- **Elveția:** Echipele interdisciplinare DCR se întâlnesc în mod regulat cu spitalele, poliția și autoritățile locale de sănătate
- **Rețea internațională:** Rețeaua transeuropeană de informații privind drogurile (TEDI) – o rețea europeană de servicii de verificare a drogurilor pe teren care împărtășesc expertiză, date și alerte timpurii pentru tendințele emergente în materie de droguri.

Resurse și link-uri

Correlation – Rețeaua Europeană de Reducere a Riscurilor (C-EHRN)

Resurse și instrumente privind colaborarea, implicarea educatorilor între egali și reducerea riscurilor în Europa.

<https://www.correlation-net.org/>

Rețeaua Trans-Europeană de Informații privind Drogurile (TEDI)

Rețea europeană de servicii de verificare a drogurilor care fac schimb de alerte, date și practici de colaborare.

<https://tedinetwork.org/>

Learn Addiction (UE)

Modul gratuit de e-learning privind reducerea riscurilor pentru echipele interdisciplinare.

<https://www.learnaddiction.eu>

MODULUL 14: Decriminalizare și advocacy politic

Ce reprezintă?

Dezincriminarea implică eliminarea sancțiunilor penale pentru deținerea și utilizarea de droguri pentru uz personal. Promovarea politicilor în reducerea riscurilor se referă la eforturile de a influența legile, finanțarea și înțelegerea publică pentru a sprijini răspunsurile bazate pe sănătate la consumul de droguri - inclusiv accesul la servicii de reducere a riscurilor.

De ce este important?

Incriminarea duce la stigmatizare, descurajează oamenii să ceară ajutor și creează condiții nesigure pentru consumul de droguri. Dezincriminare:

- Reduce barierele din calea serviciilor de sănătate și de reducere a riscurilor
- Promovează o abordare de sănătate publică în detrimentul pedepsei
- Reduce decesele prin supradoză și transmiterea HIV/HCV
- Îmbunătățește protecția drepturilor omului pentru persoanele care consumă droguri
- Creează spațiu pentru inovație - cum ar fi verificarea medicamentelor și DCR

Suținerea politicilor asigură că reducerea riscurilor nu este doar tolerată, ci și susținută, resursată și extinsă.

Cum funcționează?

- **Reforma juridică:** eliminarea sancțiunilor penale pentru consumul și posesia de droguri pentru uz personal; implementarea alternativelor administrative sau de sănătate
- **Advocacy:** Implicarea factorilor de decizie, a societății civile și a publicului prin campanii, rapoarte și dialog

- **Coaliții:** Lucrați cu organizații similare, grupuri pentru drepturile omului și alianțe în domeniul sănătății
- **Găsirea de dovezi:** Utilizarea cercetărilor și a experienței trăite pentru a demonstra impactul reducerii riscurilor și daunele incriminării
- **Contribuții la politici:** Participarea la consultări, elaborarea strategiei și monitorizarea politicii în materie de droguri la nivel național și la nivelul UE

Sfaturi pentru echipele din prima linie

- Fiți conștienți de cadrul juridic național și de impactul său practic asupra utilizatorilor de servicii
- Instruirea personalului să răspundă în mod corespunzător în cazul în care utilizatorii se tem de arestare sau discriminare
- Documentați modul în care incriminarea vă afectează munca (de exemplu, pierderea contactului, reticența de a testa substanțele)
- Împărtășiți vocile utilizatorilor serviciilor – experiențele lor sunt instrumente puternice pentru schimbare
- Lucrați cu avocați, cercetători și avocați pentru a construi propuneri de politici puternice
- Promovarea dezincriminării ca un pas către *sănătate*, nu legalizarea tuturor substanțelor

Exemple din teren

- **Portugalia:** A dezincriminat consumul personal de droguri în 2001; acest model a sprijinit dezvoltarea și extinderea serviciilor de reducere a riscurilor.
- **Elveția:** Serviciile legalizate de reducere a riscurilor ca parte a strategiei sale naționale privind drogurile
- **Marea Britanie (Scoția):** Advocacy a dus la deschiderea primului DCR legal la Glasgow în 2025
- **EHRA și INPUD:** Rețele regionale și globale care promovează reforme politice bazate pe drepturile omului și pe dovezi de reducere a riscurilor

Resurse și link-uri

TRANSFORM - Fundația pentru Politici în domeniul Drogurilor (Portugalia)

Studiu de caz – „Decriminalizarea drogurilor în Portugalia: punerea lucrurilor la punct.”

<https://transformdrugs.org/blog/drug-decriminalisation-in-portugal-setting-the-record-straight>

The Guardian

“Toate privirile sunt ațintite asupra orașului Glasgow: Prima cameră legală de consum de

droguri din Marea Britanie este gata să se deschidă”

<https://www.theguardian.com/society/2025/jan/10/all-eyes-are-on-glasgow-uk-first-legal-drug-consumption-room-ready-open>

EHRA – Asociația Eurasiatică de Reducere a Riscurilor

Rețea regională ce promovează reducerea riscurilor și politici în domeniul drogurilor bazate pe drepturile omului, în Europa de Est și Asia Centrală

<https://harmreductioneurasia.org/>

INPUD – Rețeaua Internațională a Persoanelor care Consumă Droguri

Rețea globală de advocacy care apără drepturile persoanelor consumatoare de droguri

<https://inpud.net/>

MODULUL 15: Finanțarea și durabilitatea reducerii riscurilor

Ce reprezintă?

Aceasta se referă la asigurarea resurselor financiare și structurale necesare pentru a derula serviciile de reducere a riscurilor în timp – inclusiv cele care abordează noile substanțe psihoactive (NSP). Finanțarea durabilă permite serviciilor să fie consecvente, receptive și inovatoare.

De ce este important?

Multe servicii de reducere a riscurilor se confruntă:

- Finanțare pe termen scurt sau nesigură
- Reduceri legate de austeritate sau schimbări politice
- Lacune în acoperire (de exemplu, zone rurale, festivaluri, medii chemsex)
- Burnout din cauza instabilității personalului sau a salariilor mici

Finanțare stabilă, pe termen lung:

- Asigură continuitatea serviciului și păstrarea personalului
- Permite extinderea și inovarea (de exemplu, servicii online, verificarea drogurilor)
- Construiește încredere cu utilizatorii serviciului
- Sprijină cercetarea, instruirea și monitorizarea

Cum funcționează?

Finanțare publică: Susținerea bugetelor dedicate reducerii riscurilor la nivel național și local

Parteneriate: Colaborați cu sănătatea publică, serviciile sociale, sănătatea mintală, locuințele și ONG-urile

Surse diversificate: combinați sprijinul guvernamental, al UE, al fundațiilor sau al sectorului privat

Advocacy: Folosiți dovezi, mărturii și date pentru a susține reducerea riscurilor ca sănătate publică esențială

Monitorizare și raportare: Demonstrați rezultatele pentru menținerea și creșterea finanțării

Sfaturi pentru echipele din prima linie

- Urmăriți impactul serviciilor dvs. - chiar și punctele de date mici ajută
- Implicarea persoanelor care consumă droguri în finanțarea susținerii – vocile lor contează
- Identificarea lacunelor cheie: unde este cea mai urgentă nevoie de finanțare (de exemplu, verificarea drogurilor)?
- Cartografiați și construiți relații cu finanțatorii - invitați-i să viziteze
- Pregătiți materiale simple și puternice care arată că reducerea riscurilor salvează vieți și bani
- Planificați sustenabilitatea de la începutul unui nou serviciu sau pilot

Exemple din teren

- **Portugalia:** Rețelele societății civile solicită finanțare publică limitată pentru reducerea riscurilor
- **Spania:** Echipele de reducere a riscurilor combină granturi pentru proiecte municipale, regionale și internaționale
- **Elveția:** Reducerea riscurilor este integrată în politica națională de sănătate cu finanțare specifică
- **Europa de Est:** EHRA sprijină susținerea comunității pentru restabilirea bugetelor de reducere a riscurilor după retragerea donatorilor

Resurse și link-uri

R3 – Rețeaua Portugheză de Reducere a Riscurilor

Recomandări Strategice pentru Consolidarea Politicilor Publice de Reducere a Riscurilor (Policy Brief, proiectul REBOOT 2024-2025)

<https://drive.google.com/file/d/1T070FiIQiHz3dRI5MZNZ201cQUGgrcaD/view?usp=sharing>

AIDS Action Europe

Ghid pentru Mecanisme de finanțare a programelor de reducere a riscurilor în UE

https://www.aidsactioneurope.org/sites/default/files/HA%20React%20D2_WP8_8March2018-FINAL_0.pdf

EHRA –Asociația Eurasiatică de Reducere a Riscurilor

Webinar - Reducerea Riscurilor în vremuri de represiune și tăieri de buget

<https://harmreductioneurasia.org/news/hr-in-times-of-repression-and-budget-cuts>

Harm Reduction International

Creșterea finanțării pentru Reducerea Riscurilor

<https://hri.global/topics/funding-for-harm-reduction/increasing-funding-for-harm-reduction/>

Harm Reduction International

Prețul delăsării: Criza finanțării programelor de reducere a riscurilor (HRI Funding Report 2024)

https://hri.global/wp-content/uploads/2024/06/HRI_Funding-Report-2024_AW_080724.pdf

MODULUL 16: Abordarea stigmatizării în reducerea riscurilor

Ce reprezintă?

Stigmatizarea se referă la atitudini negative, stereotipuri și discriminare îndreptate împotriva persoanelor care consumă droguri. Este întărit de legi, narațiuni media, bariere de servicii și chiar sisteme de sănătate. Combaterea stigmatizării este esențială pentru a face serviciile de reducere a riscurilor accesibile și eficiente.

De ce este important?

Stigmatul:

- Descurajează oamenii să acceseze serviciile
- Duce la discriminare în domeniul sănătății, locuințelor și ocupării forței de muncă
- Crește izolarea, rușinea și problemele de sănătate mintală
- Întărește consumul nesigur de droguri și secretul
- Subminează eforturile de reducere a riscurilor prin încadrarea consumului de droguri ca un eșec moral în loc de o problemă de sănătate

Cum funcționează?

- **Limbajul contează:** Folosiți un limbaj respectuos, care pune persoana pe primul loc (de exemplu, "persoană care consumă droguri" în loc de "dependent")
- **Incluziunea colegilor:** Implicarea persoanelor cu experiență de viață în toate aspectele proiectării și furnizării serviciilor
- **Instruirea personalului:** Echiparea tuturor membrilor echipei pentru a recunoaște și a combate stigmatizarea – în ei înșiși și în ceilalți
- **Campanii publice:** Folosiți mass-media, povești și fapte pentru a schimba atitudinea publicului
- **Pledați pentru schimbarea legislației și a politicilor:** Legile de dezincriminare și reducerea a riscurilor reduc stigmatizarea structurală

Sfaturi pentru echipele din prima linie

- Începeți prin a reflecta asupra propriilor prejudecăți - nimeni nu este imun la stigmatizare
- Oferiți servicii anonime, cu prag scăzut, în care oamenii se simt în siguranță
- Evitați limbajul corpului, tonul sau presupunerile în interacțiuni
- Sărbătoriți progresul și autonomia, nu doar abținerea sau adoptarea tratamentului
- Colaborarea cu comunitățile cele mai afectate de stigmatizare (de exemplu, femei, consumatori LGBTQ+, migranți, persoane care își injectează droguri)
- Împărtășiți povești de succes care arată rezistență, nu doar probleme

Exemple din teren

- **Portugalia:** GAT și alte organizații promovează leadershipul de la egal la egal și abordările "nimic despre noi fără noi"
- **Marea Britanie:** Campaniile Release and Transform urmăresc să umanizeze persoanele care consumă droguri și solicită dezincriminarea
- **Spania:** Reducerea riscurilor la festivaluri normalizează utilizarea mai sigură și reduce rușinea
- **Europa de Est:** Monitorizarea condusă de Comunitate de către persoanele care consumă droguri documentează practicile discriminatorii în servicii

Resurse și link-uri

INPUD & Youth RISE

Efectele nocive ale consumului de droguri: Incriminare, Dezinformare și Stigmatizare
<https://inpud.net/the-harms-of-drug-use-criminalisation-misinformation-and-stigma/>

Centrul Release (Marea Britanie)

Consultanță juridică privind drogurile
<https://www.release.org.uk/drugs-legal-advice/>

INPUD

Cuvintele contează! Declarație lingvistică și Ghid de referință
<https://inpud.net/words-matter-language-statement-reference-guide/>

MODULUL 17: Recomandări individualizate pentru activitatea de reducere a riscurilor

Ce reprezintă?

Recomandările individualizate sunt strategii personalizate de reducere a riscurilor bazate pe circumstanțele unice ale fiecărei persoane, modelele de consum de droguri, starea de sănătate și obiectivele. Ei se concentrează pe autonomie, siguranță și încredere - nu sfaturi universale.

De ce este important?

Fiecare folosește substanțele diferit. Oamenii pot avea toleranțe, niveluri de risc, motivații sau nevoi diferite. O abordare personalizată:

- Respectă demnitatea și autonomia persoanei
- Construiește încredere și menține oamenii implicați
- Răspunde mai bine nevoilor complexe (de exemplu, consumul de droguri, chemsex, lipsa de adăpost)
- Încurajează alegeri informate și mai sigure, în loc de așteptări nerealiste

Cum funcționează?

- **Ascultați mai întâi:** înțelegeți ce vrea persoana – nu ceea ce presupuneți
- **Evaluați împreună:** Discutați tipurile de droguri utilizate, frecvența, setarea, calea și obiectivele
- **Oferiți opțiuni:** moduri mai sigure de utilizare, instrumente pentru a evita amestecarea, informații despre substanțe noi, sprijin pentru sănătatea mintală
- **Urmărire:** Rămâneți disponibil, adaptați sfaturile în cazul în care situația lor se schimbă
- **Asigurați confidențialitatea:** acest lucru consolidează încrederea, în special în mediile incriminate sau marginalizate

Sfaturi pentru echipele din prima linie

- Evitați limbajul "ar trebui" sau "trebuie" - oferiți opțiuni, nu reguli
- Folosiți conversațiile de reducere a riscurilor pentru a construi conexiune, nu control
- Fii gata să treci de la un subiect la altul - consumul de droguri se suprapune adesea cu locuințele, sexul, trauma și supraviețuirea
- Nu presupuneți că abținerea este scopul - sprijiniți oamenii acolo unde sunt
- Partajați informații corecte și oneste - ajutați oamenii să ia decizii mai bune
- Fii deschis cu privire la ceea ce *poate* și *nu poate* oferi serviciul tău - stabilește limite clare și respectuoase

Exemple din teren

- **Energy Control (Spania):** Oferă feedback personalizat cu privire la rezultatele verificării drogurilor cu sfaturi practice de reducere a riscurilor
- **ReGeneration (Serbia):** Folosește dialogul de la egal la egal pentru a adapta sfaturile la diferite medii - cluburi, festivaluri, online
- **SafeZone (Elveția):** Oferă consultații online confidențiale, adaptate preocupărilor fiecărui utilizator

Resurse și link-uri

SafeZone.ch (Elveția)

Consultație online privind Dependențele și Drogurile (disponibil în franceză, italiană și germană)

<https://www.safezone.ch/fr/>

Studiu - Dezvoltarea de ghiduri în Reducerea Riscurilor (PubMed)

Adams A, Ferguson M, Greer AM, Burmeister C, Lock K, McDougall J, Scow M, Buxton JA. *Guideline development in harm reduction: Considerations around the meaningful involvement of people who access services*. *Drug Alcohol Depend Rep*. 2022 Aug 12;4:100086. doi: 10.1016/j.dadr.2022.100086. PMID: 36846576; PMCID: PMC9948926.

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9948926/>